

Велимир Петров
Петъчен салон

Гостоприемната на Фанчето с право се гордееше с резбованата, тежка разтегателна маса – виенска изработка. Масата, от своя страна, помнеше и по-добри дни, в смисъл на много и все важни гости, благоговеели авторитетно около просветеното и великолепието.

Днес „Виенчанката“ бе гарнирана със собственоръчно плетена на една кука и момински блянове дантелена покривка; апетитно накачулена с разни вкусотии – чинии и чинийчици; задъхващ се от багри есенен букет; разточителна откъм асортимент фруктиера; както и едно скоклето, от релефно стъкло шише с домашен ликьор.

Беше петък – денят на Петъчния салон на Фанчето. Децата и внуците ѝ, за този ден осигуряваха „терен“ за постоянното присъствие на кръжеца „Златна есен“ на любимото си бабче, който – уви! – оредяваше с всеки изтърколил се Божи ден...

Около масата стилно и възпитано съзаклятничеха „дванадесетте апостола“ – полагаемата и се дузина резбовани, тапицирани столове, с особено завишени облегалки и отговорности. На два от тях, сякаш пренебрегнали предпазните колани, климаха с реална опасност да се изтърколят на по острите завои на разказа ни, два екзотични... кактуса.

Първият – самата Тя! Титулярката на дома, фамозната, ненадминатата експертка и професорка за редица поколения скопосни домакини; говореща и демонстрираща „Книга на домакинята“ – разширено, допълнено и преработено издание! Неизбежните неволи на третата възраст, серията от операции, болезните, нагрянките, процедурите, че и този бастун – не можах да я пречупят, да разрези тези петъци и – както обичаше да казва – беше винаги „шен“. Самата Тя! Като меко натъпкана, удобна и любима перушинена възглавничка, във високо закопчан източен халат от копринено кадифе, със златни сърмени орнаменти...

Вторият кактус – по-екстравагантния – беше съученичката и и доверена душеприказчица – Райнето. Дължни сме да уточним, че Райнето беше по-кактус от Фанчето. Ако Фанчето беше топчест, с меки бодлички – повече под носа и брадичката, отколкото на темето, то Райнето си беше дългнест, плосък, с много лика и от тези, дето няма мексикански филм без него, с шипове каквито може да има само една заслужила тъща с трима непоносими зетьове... Представете си такъв кактус с воалетка под виолетово-индигова касторена шапчица „а̀ла Грета Гарбо“, силно напудрени и начервени – лице и надиплена шия с няколко реда гердани. По-надолу опитния моделиер само беше внимавал да не разпори о някой от бодлите фината материя на ефирната официална рокля с атлазена подложка. Да ме прощава Господ за мнителността, но

подозирам, че този тоалет е бил замислен и дебютирал в далеч по-ранни времена, при друга възрастова категория на приносителката... Злоядото и изражение придаваше лъжливо впечатление за нещо себично, отречено от светските съблазни, обречено на пост и молитви и стерилно. Въщност Райнето си беше много обична, Жизнена, ненадмината вицажийка, като не прощаваше и на себе си... Навремето си беше доста плодovита – дала бе живот на огромен клан от дъщери, синове, съответно зетьове и снахи, внуци, внуци, та и правнуци...

– Нали знаеш, Фанче, че съм Бич Божи за моичките! Имам си схема по която ги посещавам, горкичкше... И ги ощастливявам!... Представи си!... Хеле, зетьовете – като ме видят, дъхът им спира. Толкова години вече, не могат да свикнат с изображението ми... То – и аз като се погледна получавам нервни кризи... Тях като погледна – всичко си признават без бой!

– Хайде, хайде, на други ги разправай, Райне – нали ви знам, как си те обичат: „... Маме Райне, тъй, маме Райне, инак“... без Райнето не могат!

– Маме, маме, мамка им!... То пък едно Райне – на крокодил съм замязала. Вчера съм залъскала сребърната табла, дето ми я подари за сватбата. Като лъсна... и ми се окикери един образ... веднага ми излязоха киселини! Никак не си импонирам...

– Хайде, хайде, на други ги разправай, Райне – пък и кой те кара да се оглеждаш в таблата! – „успокои“ я Фанчето.

– А, ааа! И те не си поплюват. Замръкнах в малката щерка; какво ме заядоха, какво ме задъвкаха, цяла нощ съм се мятала и... разни кошмари...

– Помниш ли, на матурата ни се падна Нютоновия бином! Знаем го, пък не мога и не мога – кошмар! Цяла нощ!... Добре, че на разсъмване ми подсказа учителят по гимнастика, беше в комисията, не му помня името – дето го убиха през Първата война...

– Ма, Райне, че той и на мене подсказа тогава, хубавеляк беше, че и ние бяхме едни хубавелки, коет' си е, право си е!

Хубавелките се отнесоха нанякъде си, някога си, навярно с някого си. Нещо там – със шестдесетгодишна давност се преплиташе, отплиташе, заплиташе и сигурно щеше да се наложи, за кой ли път да се уточни, изясни, опрости и прочее... такива ми ти... онакива ми ти... Фанчето почувства, че домакинският и дълг я дърпа за ръкава:

– Ма, Райне, вземи си поне едно сандвиченце... със шунка, саламче, пастърмичка...

– Амии... какво приказваш! – нали ме знаеш, че не съм месарка-пастърмаджийка...

– Едно ликьорче?...

– Амии... какво приказваш! – нали ме знаеш, че не съм алкохоличка!

– Кафенцето е хубаво...

– Амии... никаква кафеджийка не съм – ти поне ме знаеш...

– Поне крушка, ябълчица...

– Амии... Нито съм фруктарка... нито рибарка, нито... фъстъкарка...

Фанчето отчаяна, че най-близката и душичка не ще да вкуси и от там да почете домакинските и вълшебства, хвърли последния си коз:

– Ма, Райне, какво ще кажеш за едно сладко... имам от смокини...

– А! Виж! Може! – Ти поне ме знаеш, че съм голяма сладострастница...

Трябва да си любимец на боговете, за да те удостоят с честта да бъдеш свидетел на такава гледка: мекият кактус чевръсто и почти без помощта на бастуна и без пъшкане, изпълни някакъв неин си ритуален танц – нещо средно между гейша и шаман при жертвоприношение. Златисто-зеленикаво-прозрачната смокина, поднесена в крехка стъклена чинийчица, богато орнаментирана с филигранни мотиви от Бохемия, бе поета тържествено от две дантелени ръкавици и грациозно подпъхната, с помощта на изящна сребърна лъжичка, под воалетката. Там, вече скрита, от погледа на светската суета, бе огледана, помирисана, явно одобрена и нежно и внимателно – на фини дребни отгривания – погълната.

Изглежда Райнето бе „повлякла крак“ – звънецът изведнъж стана бърбив, дежурната внучка по посрещането пое първата вълна от целувки и възклицания...

Петъчният салон на Фанчето се „завихри“!

Време беше на пръсти да се измъкнем, да предоставим на кръжеца „Златна есен“ да направи вечерната си проверка, да стегне редиците си, да разчепка, разнищи и прочее оздравителни операции, касаещи синове, дъщери, снахи, зетьове и т.н. земни твари... Навярно в дневния ред ще намерят място и учителят по гимнастика, последните избори, и пенсиите, телевизионните сериали... до следващия Петъчен салон, дай Боже да го има...

А на нас ни беше подсказано, да се навъртим... след това – може да е останала някоя вкусотия по виенчанката...

Декември 1995 г.

КРАЙ

© 1995 Велимир Петров

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/11034>]